

Prvaški denarni zavodi podpirajo s svojim kapitalom hujšake in prvaške časopise, ki proglašajo bojko vsemu, kar ne trobi v črni rog. Ali ravno ti zavodi fehtarijo pri vladi in dobe od državnega denarja podpore. Brez te podpore bi vsi prvaški zavodi že davno poginili, kar priznavajo sami! Ali nerazumljivo je, kako pridejo ljudje do tega, da plačujejo s svojimi krvavimi davki prvaške hujšake in njih falirana podjetja?

Grof Goluhovski, naš minister za zunanje zadeve, je odstopil. Mož je bil dolga leta na čelu zunanje politike in brez vsake hvale ali graje ga smemo imenovati zastopnika politike, diktirane od cesarja. Posebne sreče ni imel v svojem delu, kar dokazujejo še vedne zmešnjave na Balkanu. Ogri so imeli tega moža popolnoma v roki in letos so sklenili, da ga vržejo. Vrgli so ga tudi v resnici. Zunanja politika naše države se sicer ne bode spremenila, ali zanimivo je, da se ponavlja vedno očitane nadvlada naših mažaronških sosedov. Naslednik grofa Goluhovskega je baron Ährenthal.

Se en odstop. Državni vojni minister pl. Pitreich je odstopil; cesar je imenoval njegovim naslednikom dosedanjega deželnoobrambenega ministra fcm. pl. Schönhaicha. Tudi ta odstop je posledica ogrske politike. Ali cesar je izjavil v svojem lastnoročnem pismu, da ostane vojaška politika kot dosedaj. Tudi Schönhaich je takoj naglašal, da je pristaš skupne armade, katero hočejo ogrski prenapeteži razrušiti.

Shod kmetov iz planinskih dežel se je vršil 27. p. m. v Lincu. Sklenilo se je m. dr.: 1. Planine naj se zavaruje pred nakupom za špekulacije ali lov. 2. Servitutne pravice naj se pregleda. 3. Kmetška posestva naj se ne razkosa itd. Nemški kmeti se brigajo prav živahno za svoje interese, naš kmet pa posluša raje prvaško politiko in čaka na odrešenje, dokler mu ne zapoje boben!

Nadvojvoda Oton umrl. Pred par dnevi je zadel našo cesarsko hišo hud udarec: umrl je nadvojvoda Oton v srednji dobi življenja. Bil je to sin vojvode Karola Ludovika, brata cesarja. Lansko leto je postal nadzornik kavalarije, pri kateri je bil že preje general. Oženjen je bil z sasko princesinjo Marijo Jožefo in zapusti dvojce otrok: vojvoda Karl Franc Jožef, ki ima pravico do prestola in vojvoda Maksimilijan. Politike se pokojnik nikdar ni udeležil.

Dalmacija, krasni polotok ob jadranskem morju, je bila doslej iz gospodarskega kakor iz političnega stališča grozno zanemarjena. Zdaj je naznanila vlada, da hoče položaj te dežele dvigniti. V prvi vrsti se bode uresničila neposredna zveza Zadra skozi Hrvaško do sv. Petra na južni železnici. Izboljšati pa bode treba tudi vsa pristanišča v Dalmaciji, zlasti Split, Šibenek, Metković itd. Poleg reguliranja potokov se bode oziralo na gospodarstvo, uresničilo posebne šole za kmetijstvo, živinorejo in ribištvo ter uredilo kleti za dviganje vinogradništva. Tudi šolstvo se hoče zboljšati.

Dopisi.

Dobje pri Planini. Laž ima kratke noge, to ti hočemo, dragi in resnični „Stajerc“ razodeti. Zopet so se opekli, zopet so padli v jamo tisti, ki so jo drugim kopali. Naš nasprotnik, posilem kramer in župnikov podrepank Tončec je namreč krivo tožil g. nadučitelja pri višji šolski oblasti. S svojimi lažmi sicer ni mogel ničesar opraviti vendar pa je moral g. nadučitelj tožiti radi žaljenja časti. Tončec bi šel v zapor, ko bi se mu ta kazen ne odpustila. Vendar pa mora plačati sodnijske troške, ki znašajo čez 120 K. Dober tek, Tončec, — 120 K pri svoji krameriji celo leto ne zaslužiš. Baj je Tončeta župnik Vurkelc k temu našuntal, kajti znano je, da dela ta maziljenec rad prepri in tožbe. Vurkelc je bil Tončetu tudi najboljša priča; kvasil je večinoma od nekih ženskih hlač, na katere se menda jako dobro razume. Ko Tončetu Vurkelc in hlače nista mogla pomagati, obljubil mu je prvi 50 K podpore. Drugim pričam je Vurkelc zapovedal, naj raztrosijo doma laž, da je moral nadučitelj plačati 38 gold. Ako bo Vurkelc na takšen način trosil denar, moral bode zopet začeti farane plavšati, da mu prineso denarja za drugega kaplana, ker se mu je kupčija s prvim

tako obnesla. Le škoda, da prevz. knezoškofu obnašanje tega župnika ni znano; gotovo bi ga postavili za vzgled! Na svidenje, posilemkramer in Vurkelc!

Hrastnik, 22. okt. 1906. — Nas rudarje se čimdalje bolj trpinči. Vsako in tudi najmanjšo pravico se nam jemlje. Na eni strani stoji odušena premožkopna družba, na drugi strani občina z načelnikom Rošem. Tako trpi rudar v jami in doma, vedno enako. Z njegovimi krvavimi žulji pa se masti — gospodje. In zakaj vse to? Ker niste dosti šolani, ker ne znate nemški! Zato zahtevajte šolo, nemško šolo, da ne bode vsak koristolovec z vami šale uganjal, da bodete močni, da se zamorete braniti proti izkoriščanju in zatiranju. To vam želi star in izkušen — rudar.

Št. Vid nad Valdekom. Takajšni župnik Friderik Repolusk je tudi obč. svetovalec. Naš župan je že dvakrat po § 38 obč. reda sklical sejo. Župnik pa je poklical odbornike k sebi v farovž, jim dal piti in napravil pisemce, češ, župan naj skliče sejo v gostilni, v farovski bajti, v farovž, v stari šoli, ne pa v občinski pisarni. Torej že na tako nazaslišan način dela naš župnik prepri. Le z gospe učitelja Judniča sta prijatelja; večkrat sta se gospa in župnik na sprehodu za roke držala (!) in v farovžu so vedno učiteljeve punice. Da bi se prepri v naši občini končal, je na vsak način potrebno, da se premesti tega župnika. Ali sme župnik tistega v „Fihposu“ objavljati, kdor ima nezakonskega otroka? Na ta način ni čuda, da vera peša . . .

18. p. m. so se pa celo stegli v farovž, kjer so mlatili žito Kristanov sin, fajmoštrov brat Karlek in mežnar Mirbac. Pri tej priložnosti sta skočila Karlek in Kristanov sin v mežnarja ter ga pričela daviti. Mežnar pa je potegnil nož in mesaril, da je bil joj. Vse je bilo krvavo, kakor bi svinje klali. Tega pa brihtni Repolusk ni videl in ni poročal „Fihposu“. Pa bi bilo potrebno nego sramotenje nedolžne dece! Za danes opozarjamo Karleka, naj popravi svoje laži v „Fihposu“, ker drugače, Karlek, te „Stajerc“ odrgne vso nesnago, pa če se te prav od jeze kuga loti . . . Prosimo občani, naj se nam pomaga! Prihodnjic pa povemo še razne novice! — Opomba uredništva: Ako objavlja župnik imena slabih duhovnov, ki so očetje nezakonskih otrok, bi mu to nikdo ne branil. Ali naravnost nekrščansko je, ako blati po farških cunjah še nedolžno deco! Tudi je sramotno, da se dušni pastir vtika v politiko in da dvori ženskam. Mi vam to-le svetujemo: V prvi vrsti se ne bojte hujšakov in stopite pogumno tej gosposi na prste. Vsako nepostavno stvar naznanite politični ali cerkveni oblasti ter „Stajercu“, ki bode vse objavil, kajti dolgo že nismo čuli takega škandala. Ne pustite se zatreti od tistih, ki živijo od vaših žuljev!

Sv. Ana na Kremlbergu. Prosim te, dragi „Stajerc“, za malo prostora! Sv. Janez Krstnik je Jezusa krstil pri potoku Jordanu in slišal se je glas iz nebes: To je moj sin, nad katerim imam svoje opodeneje . . . Naš J. Š. pa bi rad „krstil“ pri studencu pod gabrom, — ali tam bi se slišal glas iz pekla: To je moj sin, njega ne poslušajte, to je fantanin od „Marijine družbe“ in slična mu je znana viničarka. . .

Bodislavci pri M. Ned. Prav lepo se zahvalim svojemu nasprotniku za vse grde laži, katere širi o meni. Blebet ta lažnik o mojih dolgovih in mi skuša delavce odgovoriti. Ako bodo ta lažnik nadaljeval svoj posel, objavim njegove ime in povem precej zanimivega o temu črnemu obrekovalcu. — Matija L. —

Rož na Koroškem. 15. oktobra 1906. Včeraj zvečer prišlo je okoli 50 kranjskih sokolov iz sv. Jakoba tu-sem. Pred odhodom v Ljubljano že so pričeli z železničarji prepri, tako da so orožniki v Jesenicah morali njih imena popisati. Nečuvno je, kar so počenjali ti pijani kričači v sv. Jakobu. Pod vodstvom kaplana Lučnika so prekorakali kraj. V miraku so se postavili pred „Narodni dom“, kjer so se napili, ter tulili: „Črna zemlja naj pogrezne vsakega nemurja.“ Potem so metali na Schusterjevo gostilno kamenje in polena in rogovili na ta način čez eno uro. Ko bi domačini ne potrpeli svinjarije teh najetih kričačev, bi tekla kri. Ob 8. uri se je ta tolpa z županovim vozom odpeljala. Isto se je godilo 7. oktobra. Med

sokoli so bili seveda tudi domači hujšaki, ki potem v farški cunji „Miru“ vso krivdo na naprednjake mečejo. Posebno se jeze na krčmarico „pri pošti“, ker ne trobi v njih rog in pové to tudi znanemu dopisuncetu „Mira“ v obraz. — Opomba uredništva: Na Koroškem se je pričela zdaj gonja, katero smo na Stajercem že premagali. Hujšaki najemajo par pijanih kranjskih barab, s katerimi hočejo prestrašiti domačine. Menda ne bode preje miru, dokler ne bodo Korošci par teh smrkavih pobalinov prav pošteno prelasali!

Gutštajn na Koroškem. Ob sv. Urši pridejo naše „device“ v cerkev in darujejo. 11 korov jih je, ali vse te device so pomožene. Župnik nima ledičnih, nedolžnih devičic, zato kliče omožene k sebi. Ali so bile sv. Urša in njene device tudi omožene? — Z našim župnikom Valežom imamo velik križ. Noben mežnar ali organist ne more obstati pri njemu. Vzrok temu je, da ima kuharica Ana večjo oblast nego župnik. Imeli smo mežnarja, ki je zvesto svojo službo opravljal, ali bil je oženjen in tega ni mogla trpeti; zato je moral iti. Zdaj imamo mladega mežnarja Jožeta, ki je lušten in zna dobro plavšati z kuharico. Prigodi se mu tudi, da ob jutrnici ne zvovi, da pa zato 2 krat k maši vabi. Jožeta je strah, zato hodi zdaj zjutraj nočni čuvaj zvoniti. — Vodnica naših omoženih „devic“ je Marička Kobolt, ki moli doma rožni venec in zadremlje od same pobožnosti; sicer pa nima nič proti temu, da dekla in hlapec skupaj spančkata. — Vse to trpi naš župnik in poleg tega še neresnieo govori. Letos je zopet obljubil, da gre velikega srpana iz Gutštajna in da dobimo starega župnika ter kaplana. Ali — še je tu! Pa nič ne de, saj vas imamo radi, ali lagati se ni treba. Toliko za danes.

Novice.

Organizacija! Dan za dnevom postaja število kmetov večje, kateri se prično zavedati svojih pravic in svoje žalostne usode. Po vseh krajih so uresničili kmetje svoje organizacije, svoje zaveze, ki združujejo kmete v političnem odporu in v borbi za obstanek. „Stajercova“ stranka je postala danes najmočnejša skupina in javna moč. Zato hočemo ustvariti kmetstvo organizacijo, ki bode zmagovala! V kratkem predložimo svoj načrt. Kmetje pa naj se združujejo že danes in naj se drže načela: ne advokat, ne duhoven, ne gospod, temveč le in edino kmet zamore pomagati kmetu!

Vohunstvo! Prvaški klerikanci bi plačali lepo svotico, ko bi jim hotel kdo izdati tajnosti našega uredništva. Vedno vtikajo svoj nos v naše uredniške razmere in iščejo smeti, katerih imajo v lastni pisarni preveč. Enkrat za vselej bodi tej vohunski gosposi povedano, da ne brigajo notranje zadeve našega uredništva nikogar, najmanj pa klerikalne kaplančke in prvaške dohtarje. Ako se loči od nas ta ali oni sotrudnik, imamo zato vzroke. Ako bi pa ta sotrudnik našelje svoje podle laži prodajal po farovžih in farških uredništvih, izgubili bomo tudi mi vse obzire in povedali javno, kar smo doslej iz pomilovanja zamolčali. In gotovo je, da bi to ne bilo nam v sramoto, temveč le tistim duhovnom, ki izrabljajo kronične alkoholiste in duševno ter moralno prepale svoje tovariše v namene umazane prvaške politike!

Backi. Fajmošter Čilenšek je raznesel na shodu v Poljčanah vest, da je imenoval urednik „Stajerca“ naročnike — backe. Katoliški duhoven Čilenšek je s tem grdo in podlo resnico pačil, grdo in podlo lagal! Ako je bil kakšen pijan nekdanji far (!) pri Čilenšku in ga je potegnil za nos, češ da je on urednik, potem nas to nič ne briga. Ali lagati na tej podlagi, to zadene le katoliški pop! . . . Sicer pa bodi povedano jasno: duhovni prvaškega prepričanja, ki psujejo naš list na vse mogoče načine, iščejo vendar vedno zveze z ljudmi, ki so si služili svoj čas pri nas kruha. Konstatiramo, da so pijandevali kat. duhovniki z človekom, katerega so opijani in kateri jih je potem za nos vlekel z neumnostmi; drug dan so stale te neumnosti v farških cunjah. Kje so torej backi? V prvaških farovžih, v prvaških redakcijah sede, pravcati, lažnjivi, črni backi . . .

Pridigar bojkota in sovražstva je namestnik deželnega glavarja štajerskega dr. Jurtela. Ta mož se vključ v svoji visoki službi ne sramuje, biti šef-urednik najumazanejšemu prvaškemu lističu. Najsurovejši ton, najpodlejšje psorke, najnesramnejše laži so delo tega lista. In Jurtela je vodja! To je isto, kakor bi zasačili pobožnega in spoštovanega človeka v šnopsariji ali v hiši sramote! In govorili bodemo jasneje!

Za „**blagor naroda**“ je pričela izdajati nova prvaška stranka na Štajerskem dvoj „Narodni list.“ Torej za „blagor naroda.“ Da se gre res za „narod“, dokazuje že dejstvo, da sta blagajnika lista dva dohtarja. Torej res je, za „blagor“ naroda; kajti narod, — „narod“ vendar niso osiveli kmetje ali umazani delavci, — „narod“ so edino prvaški dohtarčki. In ker se narod prav nič ne želi prvaškega „blagora“, se mu bode pošiljal „Narodni list“ nekaj časa zastoj. Ker pa na drugi strani prvaški „blagor“ vendar precej košta, se nabira denarje; in ker so prvaki precej ošabni, sploh ne vzamejo manj denarja kakor 10 kron. . . Mi priporočamo vsakomur, kdor ima preveč denarja, naj ga pošlje celjskim dohtarjem; zanesa se lahko, da ga ne dobi nazaj. . . Upamo pa, da bode prvaški „Narodni list“ hodil pota svojih predhodnikov in končal v jarku poleg teh predhodnikov, — za blagor naroda!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Črni dan brezpravja je napočil in kmalu se podere svet in hudobni ljudje bodo pokončani v valovju splošne povodnji. Le eno barčico bodo imeli in v tej barčici se bodo rešili slavni prvaški uredniki, kakor se je rešil Noah v starem testamentu. Črni dan brezpravja je prišel in to je grozno. Kaj se je zgodilo? Ali so prišli novi davki? Ali se pripravlja vojna? Ali pridejo turki? Ali se razširja kuga? Ne, ne, — to vse so malenkosti, to vse je figa! Ali črni dan brezpravja je prišel. Pri naši veri, črni, črni dan je prišel. V Mariboru niso dovolili napisati „tiskarna“ razobesiti. In 20 stoletij že stoji svet, ali kaj tacega se še ni pripetilo. Zdaj se podere svet zanesljivo. . . To je čudno! Slovenski kmet čaka le nato, da bodo napisali slovenski. Drugih skrbi nima. Kaj gospodarstvo, skrb za deco, življenje, to vse je deveta briga, glavno pa so — napisi! Ali ni škandal, da se prvaki na tako nesramen način norčujejo iz ljudi?

Prav brihtno glavico ima neki Jože Pučko v Slamnaku pri Ljutomeru. 4 leta je dobival naš list in zdaj noče plačati. Prijeli ga bomo seveda pri sodniji, kajti mi ne tiskamo lista, da bi farški petelini in podrepniki zastoj do bivali čitavo. Ali zanimivo je to-le: Brihtni Pučko nam je poslal pisemce, v katerem pravi: „Jaz nisem „Štajerček“ pristaš; to vam pišem v imenu prečastite duhovščine v Ljutomeru.“ . . . Zdaj vemo, koliko je ura bila! Prvaški farji so Pučkota našuntali, naj ne plača. Radovedni smo, ako mu bodo tudi sodnijske troške povrnil, katere si bode možakar s svojo trmo nakopal. . .

Izrebanje porotnikov. Za zadnje porotno zasedanje, ki se bo vršilo 26. novembra so izrežali sledeče glavne porotnike: M. Musek, pos., J. Prešern, trg., J. Reichenberg, trg., J. Racek, dimn., J. Sagaj, trg., K. Worsche, trg., F. Wurzer, voj. in J. Zwilag, pos., vsi v Mariboru; od okrajnega glavarstva mariborskega: J. Löschnig, žup. Radehova; J. Černec, pos., Žitance; Ig. Gomzi, pos., Biš; Mih. Hlade, pos., Jedlovnik; Jos. Wressner, pos., Pesnica; Fr. Lorber, pos., Jurski dol; J. Lorber, velepos., Malečnik; A. Hauz, pos., Čeršak; K. Flucher, pos., Strihovec; J. Oswald, pos., Lehen; A. Schilhan, pos., Sv. Lovrenc; A. Glaser, pos., P. Triako, pos., Razvanje; J. Kolenc, pos., Slov. Bistrica; F. Lahsbacher, trg., Slov. Bistrica; K. Neuhold, hot. Slov. Bistrica. Iz Ptujja: K. Ackermann, urar; Alois Kraker, trg.; Bl. Kosel, pos.; H. Mauretter, trg.; in K. Reisinger, mizar; iz glavarstva Ptuj: Ot. Diermayer, trg., Ormož; od okraj. glav. Ljutomer: F. Thurn, not.; K. Wirth, knjigov. Ljutomer in V. Steinbrenner, oskrb., Negova; od okr. glav. Slov. Gradec: Mih. Urban, pos., Vuzenica in Fr. Zgerm, pos., Vuhred. Dopolnilni porotniki: J. Baumeister, trg. agent, Fr. Bernhard, pos., Fr. Bindlchneider, milar, Iv. Bregar, pos., R. Hausmaninger, vinotrg., E. Leyrer, voj. in Iv. Lorber v Mariboru.

Knezoškof dr. Napotnik se je odpeljal 2. t. m. k. svetemu očetu v Rim. Ne poznamo vzroka tega potovanja. Ali potrebno bi bilo, da se knezoškof posvetuje s svetim očetom, kako končati beznosne razmere na Štajerskem, katere so povzročili v veliki meri prvaški duhovni. Nikjer na celem svetu ni toliko hujskarije, šuntanja, sovražstva, boja, kakor tu na Slovenskem. Kajti pretežna večina slov. dušnih pastirjev je zamenila svoj posel s politiko, prireja shode, dopisuje po časnikih. Kam plovemo, prezvišeni knezoškof? Kam vodi pot te hujskarije? Čas, skrajni čas je, da uveljavi višja cerkvena oblast svojo avtoriteto, drugače bodo zbesnili kaplanski krivi pešanja vere in nezadovoljnosti med ljudstvom. Videant consules!

Okrajni glavar v Ptuj je postal dosednji nadkomisar pl. Prah.

Pater Andreas v Št. Vidu pri Ptuj je jako komoden gospod. Nobenih uradnih ur ne pozna. Nekdo je hotel, da bi podpisal župnik potrdilo. Ali zamanj! Dopoldne ni bilo uradnih ur, popoldne pa tudi ne. Pač, — za neko žensko pa je imel Andrej časa. Ali meni mož, da imajo ljudje dovolj časa, da bi hodili 10 krat k njemu? Saj vendar ne dela zastoj!

Sultan Roš v Hrastniku ima tako trdo kožo kakor njegov pijani hlapec Uršič; zadnjemu smo očitali vse mogoče lumparije, ne da bi ganil meziniec; Rošu pa smo povedali tudi stvari, na katere bi moral odgovoriti, ko bi razumel, kaj pomeni poštenost. Ali mož molči, kajti dobro razume, da so njegovi dnevi šteti in da se maje njegov tron. . . Seveda, bridke so resnice, katere smo mu vrgli v obraz, ali iz sveta spraviti jih niti vsegamogočni Roš ne more! Pred kratkim se je vršil pri Rošu zopet „ehod“ proti nemški šoli. Govoril je neki celjski dohtarček Gosak, da bi pomagal Rošu. Ta dr. Gosak, ki ne privoščil rudarski deci boljše izobrazbe, ima svoje otroke v nemški meščanski šoli za dekleta v Celju. Zakaj se sam ne drži lastnih nauk? Zato, ker dobro razume pomen nemščine. In očka Roš itak ni nič boljši! Pribito naj bode, da je Roš sploh le od Nemcev obogatel. Ko je prvič odprl svojo zakotno gostilno, hodili so k njemu izključno nemški monterji od „dratseilbana“ na Ojstrem. Takrat se je delal Roš za trdega Nemca, — seveda le zato, da je dobil zaslužek od rudnika in hrastniških fabrik; zlasti s svojim ničvrednim kamenjem si je delal lepe denarce. Vemo tudi lepe povestice o računih, katere je Roš napravil za rudniške „flose“, in čas pride, da povemo vse to. Zdaj se je nabrala v Roševem žepu lepa svotica in zato je postal ošaben. Ali zdaj je tudi še konec Roševega gospodarstva pred durmi. Ponižno prosimo, da nas očka Roš toži, ker mu sledeče očitamo: 1. da je poslal sodniji v Laško zlagano sprichevalo o pijanecu Uršiču; da je torej s tem obrabil tega propalega ničvredneže pred zasluženim kaznjem; 2. da je Roš hinavskega značaja, ker se prilzuje knapu, dočim je skoraj vsak dan pisal, brzojavil ali telefoniral dunajskim ljudem, dočim je v prvi vrsti kriv, da je zadnji štrajk propadel, dočim je poklical v jake v revir, in je prosil, naj se knapu manjše plače daje; 3. da je Roš požrešnega značaja, ker ne privoščil nobenemu trgovcu ali obrtniku dobička, ker požre vse sam; 4. da dela Roš kot župan in poslanec proti določbam zakona, ker prodaja brez dovoljenja smodke in to še po višji ceni (!), ker daje svojim kamnoseškim delavcem brez dovoljenja žganje na kredit (!!); 5. da pusti aretovati vsacega berača, ne da bi ga oddal potem sodniji in da se je svoj čas že neki revež v zaporu obesil, kakor se je obesil Rošev hlapec; 6. da hujska proti nemški šoli, dočim daje svojega lastnega otroka v Ljubljani k čisto nemški družini v rejo (!); da kaže tajne akte šolskega sveta v svoji gostilni vsakemu gostu in preti ter žuga soobčanom. . . Toliko za danes! Zdaj je pretrgala fabrika vez z Rošem, zdaj ne bode koval več zlata iz kamenja, zdaj je njegova nadvlada razbita! Resnica bode potisnila tega bedastega štreberja v ozadje! Prihodnjič pa govorimo naprej!

Sv. Urban nad Ptujem. Čudne razmere so tukaj v hiši št. 15. Poizvedeli bodemo to stvar natanko. Za danes povemo možu, ki hodi iz druge fare semkaj gladovati, naj ostane v svoji občini. Lepo bi bilo, ko bi ti ljudje vzeli za

delo svoje najbližje sorodnike. Več ob priliki!

Boj za nemško šolo v Hrastniku postaja vedno hujši. Župan Roš, njegovi pobje, nekaj zapeljanih knapov in farji so se zvezali, da uničijo načrt pametnih ljudi. Ali ves trud jim ne bode pomagal! Nemško šolo dōbe v Hrastniku, pa če se Roš in njegovi pajdaši na glavo postavijo! Preteklo nedeljo je bil pri Dernovškem shod, na katerega je prišlo od 250 do 300 oseb in to skoraj izključno družinski očetje. Na shodu so govorili razni ljudje; zahtevo po nemški šoli je utemeljeval naš urednik Linhart. Ednoglavno so sklenili navzoči, odposlati šolski oblasti resolucijo za nemško šolo. S tem je izvedela javnost, da lažejo prvaški listi, — šolo pa uresničimo!

Prvaški junaki. V Celju sta bila obsojena komi Urek in uradni Presinger, obadva navdušena pristaša prvaških nauk. Pretepalava sta ženske (jako korajžno) in se ruvala s stražniki. Presinger je povedal pri razpravi: „Mi nalašč provociramo!“ Po receptu prvaškega časopisja razgrajajo taki smrkvci in potem, ko dōbe zaslužene klofote, se pritoži Korošec v zbornici! Presinger je bil obsojen na 2 meseca ječe, Urek pa na 6 tednov. V luknji se jima že prvaška kri ohladi!

Pri Sv. Antonu (Slov.-Gor.) se je vršila pred kratkim veteranska veselica. Vse je šlo v redu, veselje je bilo splošno in le par prvaških pobijev je delalo nemir. Eden teh mokronosih junakov je prišel „govor“ držati; to se pravi: prišel je hujskati proti nemški komandi in psovati veterance. Nekaj časa so ljudje to pretrpeli, končno pa je završalo in fantič je dobil zaslužene brce ter bil postavljen na prsto. Zdaj psujejo prvaški listi Antončanje na vse pretege. Tako se godi na Štajerskem. Odrašeni, osiveli možje naj bi se pustili komandirati od fantkov, ki nosijo še jajčne lupine na hrbtu. Kdor je bil pri vojakih in ima trezen razum, mora danes priznati, da je nemška komanda brezpogojno potrebna. In zato nam je pohvaliti vrle veterance! Upamo da se tudi v bodoče ne puste zapeljavati od prvaške fakinaže!

Mozirski sokol že kaže svoje sadove. Ker so sokoli večinoma pohabljeni ter za telovadbo nezmožni, zato se je osnoval zbor mladih sokolčkov, obstoječ iz šolske mladine. V tem zboru se je takoj sokolski duh pokazal. Na vedno pritiskovanje načelnika, naj prinese otroci denar za obleko, polotila se jih je skrb, kje dobiti denar. Večidel so to otroci ubogih in kar je premožnejših, se stariši branijo, izdajati denar za take budalosti. Neki fantek je napravil vsled tega kaznivno dejanje in prinesel 5 kron; ko bi ne bil premlad, bi moral v zapor. . . Ko je mladi zbor purančkov stare kavrane na veselicah prekosil, zaslužil se je par kupic sladke in grenke pijače; fantki so bili opijanjeni in eden je celo nezavesten od alkohola obležal. Lep poduk mladini! Za alkoholiste in tatove jih hočeje izučiti! V noči 27. do 28. p. m. je bil v neki mozirski krčmi ciganski koncert; v družbi ciganov so se nahajali tudi 3 purančki. Eden teh fantov je vrgel v navdušenosti za sokolsko idejo kamen skozi okno, tako da bi skoraj v postelji ležečo gospodinjico zadell. Nočni čuvaj ima vedno s temi rdečo-srajčezi opraviti Glava tej družbi pa je neki iz Slov. Goric privandrani šolmašter. Ali šolska oblast tega ne vidi? Preskrbeti treba, da ne zrastejo sokolska drevesa v nebo!

V Slov. Bistrici sta posestnika tovarne za lesno blago J. Siegl in sin napravila novo turbino, ki proizvaja pri najmanjši vodi 20 konjskih moči, pri največji pa 35. Tudi sta postavila več novih mašin.

V Marenbergu go bil izvoljen g. Al. Langer za župana, gg. Jos. Schober, Bauer in Fr. Germuth za obč. svetnike.

Iz Cirkovce. Prijatelj nam poroča: Kaplan pretepa dan za dnevom svojega psa, da grozno tuli. . . Tonček: Ti, Lojzek, zakaj pa tepejo kaplanov psa, da tako tuli? — Lojzek: No, še prašaj, ali ne vidiš: peti ga uči! . . .

Rogaški zamorec, pardon: rogaški kaplan se pere v „Fihposu“. Pravi da se „pobriga za omiko in blagor svojega mu milega slov. ljudstva“. . . Oj, Bog, kar za jokati se je! Ti sveta nedolžnost, ti kaplanska lilija, kako te po krivem muči in napada ta hudomušni „Stajerc“ . . .

Ali brez šale: kaplan z lilijno nedolžnostjo se menda še za druge stvari „pobrigajo“, n. p. za razne stvari v „Marijini družbi“ in tamburaškem društvu, ki niso v zvezi z nikakoršnim „blagorom“. Torej lilija v kaplanski suknji, zamanj se pereš, kajti ako ravno so ti te novice neprijetne, so vendar le — resnične!

Marijino društvo v Polički vasi ima smolo. Predsednica in deklamatorica Mimika je pred kratkem zginila in nikdo ni vedel, kam je voda to raco zanesla. Morda tja, kjer je bolezen dobila, katero je nad 7 mesecev pretrpela. Mimika je pri zdravnikih zdravja iskala, ki so jo potrošili, da bo skoraj bolje. Ali postajalo je vedno huje in Mimika je tožila svojim prijateljicam, da ji v trebuhu bula raste ter da mora k operaciji. In šla je k operaciji ter prišla zdrava nazaj; le tega ne vemo, kje je pustila tisto „bulo“. Ljudje so že preje bolezen spoznavali, ali Mimika je tajila in šla vsako nedeljo k spovedi... Mimika je najela tudi babico, ki je pridno okoli lagala, da je Mimiko vozovo oje udarilo. O ti presneto oje ti! Dekleta, pazite na oje, drugače se vam zgodi kakor se je Mimiki zgodilo! Sicer pa menimo, da druge race iz „Marijine družbe“ tudi niso dokaj boljše in ob priliki povemo par prijetnih zgodb.

Klerikalni sadovi. Na Vranskem je obstrelil tamojši jako pridni klepar C. svojo ženo. Obžalujemo to dejanje ali gotovo je, da zadene krivda edino ženo, ki zna prav klerikalno oči obračati in z jezikom zbadati. Kot mati 6 otrok in že „stara majka“ pričela je ta klerikalka druge moške „osrečevati“, familio svojega pridnega, delavnega in v obče spoštovanega moža pa je zaničevala. Tako se je v jezi zgodila nesreča. Upati je, da se bodo i njeni grehi pri sodbi upoštevali.

Velenjski kaplan „prečastiti“ Rabuza jo je 30. p. po noči popihal iz Škal na isti način kakor svoj čas iz Trbovelj. Zakaj?? Javnost ima pravico, da izve enkrat, kaj je stem nepridipravom v farški suknji. Mi smo Rabuzo označili takega kot je, povedali njegove grehe od pike do pike. Iz Trbovelj je moral ponoči izginiti, a mesto da bi se ga poslalo v kloster ali pa se dalo pod stalno kontrolo, premestilo ga je takoj v Skale, kjer je pričel iste lumparije uganjati. Ljudje so morali skrivati svoje otroke pred tem človečkom in so bili vedno v nevarnosti, da jih opazuje ta žegnani lažnik v kakšni farški cunji. Mi se čudimo, da cerkvena oblast trpi to nastopanje, ki gotovo ne koristi povzdigi vere. Radovedni smo, kam jo je maziljenec zdaj popihal. Kaplan Korošec je v zbornici zaradi tega človečeta interpeliral; kadar odgovori minister, povemo mi še vse druge storice o Jaknu!

Velenje. Popravek. Pobožni mož, ki smo ga omenili v zadnji številki, se piše Šaloven in ne Šalovec. Dostavimo še, da so slični na duhu Jernejevka, Breceka, Vrčakajnica itd. Ob priliki se pomenimo natančneje o njih!

Iz Radgone se preseli dosedanja garnizija (37. topn. polk) v Zagreb. Ker je pa Radgona veliko za vojaštvo prinesla, prideta kot nadomestek 2 eskadrona ulancev.

Boj z orožniki. V Slivnici pri Mariboru je nastal prepir. Naposled so hoteli orožniki mir napraviti. Fantje iz Račjega pa so se jim zoperstavili in jim hoteli vzeti puške, zakar so dobili 6 do 8 mesecev ječe.

Aretirali so orožniki v Št. Vidu pri Ptuju trgovca Peterlinca, ker je baje stoparil s poštnimi knjižicami.

Ustrelil se je na mestnem vrhu v Ptuju neki vrtnar in to s tako zvanim „Wasserschussom“, ki mu je glavo popolnoma razmesaril. Vzrok: slabe razmere.

Umrla je v Ptuj posestnica gospa Frančiška Wibmer, roj. Wegschaidler; bila je vzorna gospodinja in pridna delavka. Čast njenemu spominu.

Detomorilka. V sv. Marku pri Ptuju je umorila kmetica Cvetko otroka, katerega je imela z nekim hlapcem. Cvetko je bila komaj eno leto omožena. Dan po tem činu je pridno krompir kopala. Ta se kažejo plodovi klerikalne vzgoje.

Obesila se je Polona Gorjak iz Tezna pri Mariboru vsled domačih prepir.

Vodo za vino je prodajal vinski trgovec

Vodušek iz Marij pri Mariboru in dobil zato 6 mesecev zapora.

Povodenj. Močno deževje zadnjih tednov je napravilo še v zadnjih jesenskih dneh precej škodo. Drava, Sava, Savinja in vse manjše rečice na Kranjskem in Štajerskem so izstopile. Kmetje so imeli deloma še repo, korenje itd. zunaj.

Dezertiral je vojak Novačan iz Sadobrove pri Celju iz garnizijskega zapora v Solnogradu.

V Savinjo je skočil ekspedient južne železnice v Celju Karl Wilfling; zmešalo se mu je.

Iz Koroškega.

Farški švindler okoli „Mira“ se še nadalje zaganja v naš list in napada našega urednika na podlagi lopovskih očitaj nekoga žida. Že to je zanimivo: za židom, za brezvercem in brezdomovincem caplja lažnjivi in predrzni švindler, katerega plačujejo prvaški popi za sramotno delo hujškanja in napadanja! Mi povemo temu švindlerju javno, da ga primemo kmalu za dolga njegova ušesa in noben far mu potem ne pomaga! Kakšni so uredniki farških listov na Slovenskem, to ve itak celi svet: poznamo take, ki žive z 2 ženskoma nakrat, take katere so vrgli iz zagrebških bordelov, take, ki so imeli predolge prste, — in ako bodo švindlerji okoli „Mira“, „Slovenca“ in drugih farških cunj nadaljevali svojo grdo osebno borbo, objavimo celo kroniko teh škandalov. Torej, mirno, mirno švindler!

„Mir“ se jezi, ali to nas ne boli. Nesramne popovski psovski teh hujškačev nas ne spravijo iz ravnotežja. Zlasti to jezi črnuhe okoli tega jetičnega lista, da smo jim očitali „puf“ ki ga delajo vsepovod. Pa ni pomagati! Mir je in ostane „spufan“ do skrajnosti, tako da ga celo njegovi kranjski klerikalni bratje tožijo. Torej, ljubi „Mir“, le meči okoli sebe s „šnopsarji“ in aličnimi „katoliškimi“ primki. Zato ti ne gre nikdo več na lim, da bi ti kaj — posodil.

Hujškači v Grebini so se hoteli po vzorcu kranjskih prvakov udomačiti. Pa ni šlo, kajti v celem trgu ne najdeš človeka, ki bi dovolil sobe za hujškačjo shode prvaških klerikalcev. „Mir“ se zdaj grozno jezi in bljuje ogenj in žveplo. Stvar pa je taka-le: V grebinskem trgu je vladal leta in leta mir med Nemci in Slovenci. Združeno so delali za povzdigo gospodarstva in vse je bilo zadovoljno. Potem pa so nastopili pod vodstvom prvaškega duhovna tisti hujškači, ki hočejo Koroško na stališče Kranjske pripraviti. In ako so pometali pametni možje te hujškače iz tega, stori so prav. Zdaj kriči „Mir“, naj ne gredo ljudje več v Grebini. Ali vse to kričanje porodi le smeh, kajti tako daleč se nismo na Koroškem, da bi švindlerji in zbesneli popi komando vodili.

Železniška nesreča. V Rožu je skočil 24. p. m. tovorni vlak iz tira; k sreči ni nobeno življenje padlo.

Saški kralj Friderik je prišel v Trbiž in se udeležil tukajšnjih lovov; 13. t. se zopet odpelje.

Umor. V Zg. Beli je napadel hlapec Rindler 16letno italjanko Macelino Diacong; deklica se je branila; vsled tega jo je hlapec zabodel z nožem in jo težko ranil.

Moža zastupila je žena drvarja Nussbaumer v Möllbrückenu. Nevarna babnica je bila skrajno nemoralna.

Zbesneli vol je težko ranil hlapca Škarhada v Meiseldnigu.

Po svetu.

Kepenški „Hauptman“, o katerem smo poročali v zadnji številki, je zdaj vendar prijet. Ta slavn „hauptman“ je neki stari čevljar Vogt, ki je prebil že 27 let v ječi. Najlepše je, da sploh nikdar pri vojaki ni bil. Dobili so pri njemu še 2.000 markov. Na vsak način je mož pokazal, da se na Nemškem še veliko preveč klanjajo pred uniformo. Vsak lump je „gospod“, ako nosi uniformo.

Velika železniška nesreča se je zgodila v Konstantvilli (Amerika); 3 vozovi električne železnice so padli na mostu v reko. Doselej so dobili 87 mrličev, ali cela vrsta jih še leži v mokrem grobu.

228 čolnov potopljenih. Pri otoku Goto je presenetil velikanski vihar ribiče na korale. Od

266 bark se jih je rešilo le 38. Utonilo je 929 ribičev.

Književnost in umetnost.

„Bauernbündler-Kalender“ 1907. Kmetiku zveza nemških kmetov, ki je že veliko uspehov za povzdigo gmotnega položaja dosegla, dočim hujskajo pri nas klerikalni kmeti raje v brezupno politiko, — je izdala zopet svoj nemški koledar. Koledar je jako lepo opremljen in obsega na 132 straneh raznovrstne članke; lepimi slikami. Iz vsebine omenimo članke: „Sosed, kako ravnaš s svojimi travniki?“ — „80 let železnice na paro.“ — „Svetovalec v obrtnih zadevah.“ — „Slike iz ruske revolucije.“ — „Vojska in alkohol.“ — „Letni pregled“ itd. Poleg tega obsega knjiga še veliko drugih koristnih in zabavnih člankov. Cena 90 vin. Kdor hoče nemški koledar, naj si tega naroči!

Gospodarske.

Domači zajec bi bil lahko lep dohodek naših kmetov. Na Francoskem se nahajajo cele občine, ki živijo edino od reje domačih zajcev. V Parizu je cela vrsta kuhinj, v katerih dobi edino jed iz mesa zajcev. V okolici Pariza so kmetaka posestva z 16 hektarji travnikov, na katerih se zredi do 20.000 zajcev. Neki kmet v Bretaniji je propadel s svojim gospodarstvom; pozneje je izvedel, da dobi marsikateri kmet, ki se peča z rejo zajcev, do 50.000 frankov na leto; poprijel se je tega in v 5 letih je postal bogat. Zajklja vrže v letu 4—10 mladih, ki imajo v par mesecih zopet mlade, tako da znašajo potomci ene zajkije v enem letu do 3000! Zajci so vsako hrano zadovoljni; vsi odpadki, kakor olupki krompirja, korenja, repe, kruhove skorje, neškodljivo listje, pojedjo. Glavna hrana pa jim je dobra mrva in detela ter suha trava; posebno jih redi kabanjo mleko in kruh, kuhani grah itd. Najmanjši kmet zredi lahko do 3000 zajcev in to bi mu prineslo 6000 K. Seveda bi moral vsakdo tvarino preučiti, predno se peča s to rejo.

Jeseni smemo saditi sadna drevesa samo na topli in rahli zemlji, da se ranjene koreninice še pred mrazom zabrazgotijo. Vse korenine pa morajo priti v ono lego, kot na prvem mestu: ne smemo jih toraj usločiti in zaviti, a tudi debela ne kaže globlje z zemljo zakriti, ker se itak precej zasede. — Ko smo izkopanemu drevesu obrezali ranjene korenine, ga namočimo čez noč v vodo in drugi dan ga usadimo, tako, da pridejo obreze korenin na zemljo. — Za tem treba vsajeno drevo lepo zaliti in, če je na prostem, proti zverjadi dobro variti.

Po „Bauernbündler“.

Osemnesečni merjasec že lahko plodi in mnogokje ga tudi rabijo. Ker pa še ni dorastel mu treba tečne hrane; pri tem treba paziti, da ne pride vmes piča, ki tvori preveč toščke. — Zelenjad, runkel ali debelo semlet oves in fižol je najbolj pripraven. Izpričano je, da se pri starejših merjaseh v stopi stolčena rž zelo obnese. — Če pomislimo, kolike koristi je, merjasca dolgo ohraniti, ga bomo gotovo previdno krmili. Po „Bauernbündler“.

Pri trčih si ni dobro nabaviti sadnih dreves, ker oni kupijo od drevesnic navadno same izvrtke. Ko so nakupili za mal denar veliko malovrednega blaga, pa tega prodajajo po vaseh na drobno. Nameri se včasih, da dobi kmet čisto drugo vrsto, če ne divjak, ali pa celo kako gozdno drevo. Toraj, paziti! Po „Bauernbündler“.

Kako ravnati s kravami ob molži? 1. Naj bode med molženjem v hlevu mir. Vsaka razburjenost namreč kravo napoti, da zadrži mleko. 2. Navada je, da se med molženjem kravam daje kakšen priboljšek v hrani (trava, repa, korenje, buče itd.) To pa ni vselej prav, dajati to ravno ob molži, kajti tudi kravice so muhаве in ako pozneje ni priboljška pri rokah, krave rade zadržujejo mleko. Bolje je dati to po molženju, kar zaleže živali še bolj. 3. Če odstavljamote tele od sesc, se navadno zgodi to tako, da prej kravi odvzamemo nekaj mleka, ostalo pa tele izsesa. Nekatera krava pa ga ne da, predno ne pride tele k nji. Takrat pa je treba molziti zajedno, ko sesa tele, recimo, če hočemo četrt, vzamemo eden sesc, ako polovico, pa dva. Na ta način krava nikoli ne bo